

13.04.2023

KURUL KARARI

Başvuru Numarası : 2022/1390
Toplantı Tarihi/Sayısı : 30.3.2023/201
Karar Numarası : 2023/301
Başvuran : M. Y.
Başvuran Vekili : -
Adres : --
Muhatap Kurum/Kişi : Vezirköprü M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
Muhatap Adres : --

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, başvuranın ceza infaz kurumunda Manevi Rehberlik Birimince düzenlenen eğitim ve faaliyetlere katılmaması nedeniyle iyi hal değerlendirmesinden düşük puan aldığı ve bu durumun din ve inanç temelinde ayrımcılık yasağının ihlali olduğu iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. Tutulduğu ceza infaz kurumunda, hakkında en geç 6 ayda bir yapılan iyi hal dönem değerlendirmesi sonucunda hazırlanan rapor ile dönem puanının iyi hal alt eşik puanını aşmaması nedeniyle iyi halli olmadığına karar verildiğini,

b. Bu kararın gerekçelerinden biri olarak, Kurumun Manevi Rehberlik Birimi tarafından düzenlenen faaliyetlere katılmamasının gösterildiğini,

c. Manevi Rehberlik Birimi tarafından düzenlenen kurs, koğuş dersi, ahlak eğitimi gibi faaliyetlerin din ve inanç alanlarını kapsamakta olduğunu ve dini faaliyet ve etkinliklere katılmanın şart koşulamayacağını,

ç. İlgili Birim tarafından düzenlenen faaliyetlere icabet eden, dini günlerdeki tören ve anma programlarına katılan veya aktif olarak görev alan mahpuslar hakkında bu davranışları sebebiyle iyi hal konusunda olumlu değerlendirme ve raporlama yapıldığını,

d. Aksi yönde irade gösteren mahpuslar hakkında ise kısmen bu tercihlerinden dolayı gelişim motivasyonlarının düşük olduğu gerekçesiyle olumsuz değerlendirme yapıldığını, bunun sonucunda bu mahpusların, kişi hürriyetini belirleyici rol oynayan konular ile mevzuatta iyi halin arandığı bazı hak kullanımları noktasında dezavantajlı konuma düşürüldüğünü

e. Kendisi hakkında verilen iyi halli olmama kararında da yukarıda belirtilen değerlendirmenin etkili olduğunu, din ve inanç temelinde ayrımcılığa maruz bırakıldığını iddia ederek gereğinin yapılmasını talep etmektedir.

3. Muhatap Vezirköprü M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan alınan yazılı görüşte özetle;

a. Hükümlülerin değerlendirilmesinin ve iyi hâlin belirlenmesinin 29/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 89'uncu maddesi gereğince İdare ve Gözlem Kurulu tarafından yapıldığını,

b. Din hizmetleri, din eğitimi, manevi danışmanlık ve rehberlik faaliyetleri sunulması, toplumda suç işleme oranının azaltılması ve yeniden suç işlenmesinin önlenmesi ile tutuklu ve hükümlülerin, dini ve ahlaki duygularını geliştirerek yeniden topluma kazandırılmaları amacıyla Adalet Bakanlığı ve Diyanet İşleri Başkanlığı arasında 2019 yılında iş birliği protokolü imzalandığını,

c. Bu kapsamda, Manevi Rehberlik Birimi tarafından, manevi rehberlik faaliyeti adı altında din eğitimi, manevi danışmanlık ve rehberlik, din ve ahlak bilgisi dersi, ayda en az bir kez verilecek konferans ve seminerler, Kur'an-ı Kerim ve hafızlık eğitimi, ceza infaz kurumlarında koğuş/oda ziyaret/sohbetleri, hükümlü ve tutuklular ile denetimli serbestlik müdürlüklerindeki hükümlü, mağdurlara yönelik manevi temelli görüşmeler, dini yayınlar hakkında görüş bildirme, hedef kitlelerin manevi ve ahlaki gelişimi için yapılacak her türlü eğitsel, sosyal, kültürel ve rehberlik faaliyetlerinin yürütüldüğünü,

ç. Kurul tarafından, 5/8/2022 tarihli ve 2022/... sayılı karar ile hükümlünün 4/2/2022-3/8/2022 tarihleri arasındaki altı aylık gelişim değerlendirilmesinin yapıldığını, bu değerlendirmeye esas olmak üzere dört etkinliğin Manevi Rehberlik Birimi tarafından, diğer dört etkinliğin ise Eğitim Birimi tarafından sinema izleme, bilgi yarışması, İstanbul'un fethinin önemi konferansı ile masa tenisi ve dart etkinliği olmak üzere toplam sekiz etkinlik düzenlendiğini ve hükümlünün düzenlenen etkinliklerden hiçbirine katılmadığını,

d. Hükümlüler ile ilgili altı ayda bir dönem değerlendirmesi yapılırken UYAP üzerinden doldurulan formlarda, Eğitim Birimine ait formun 7'nci kısmın Manevi Rehberlik Birimi tarafından yürütülen kurs, eğitim, koğuş dersi ve ahlak eğitimi gibi programlar ile manevi danışma amaçlı bireysel görüşmelere katılımına ilişkin değerlendirmeler şeklinde düzenlendiğini, hükümlünün değerlendirme raporunun düzenlenmesi esnasında değerlendirmeye alınmayan soru olması halinde bir sonraki soruya geçiş yapılamadığından her sorunun değerlendirmeye tabi tutulduğunu, bu nedenle de hükümlünün altı aylık değerlendirmesi yapılırken her bir sorunun puanlamaya dahil edildiğini,

e. Hükümlünün kuruma ilk kabulünde iyi hal değerlendirme sistemi ve iyileştirme programına katılma yükümlülüğü ile ilgili bilgilendirme yapılarak hükümlüye tebliğ/tebellüğ edildiği ayrıca hükümlüye Vezirköprü M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü İdare ve Gözlem Kurulu Başkanlığının 5/8/2022 tarihli ve 2022/... sayılı dönem değerlendirme kararının 5/8/2022 tarihinde tebliğ/tebellüğ edildiği, hükümlünün verilen karara 15 günlük yasal süre içerisinde Vezirköprü İnfaz Hakimliğine itiraz etmediğinin tespit edildiğini belirtmektedir.

4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvurandan 30/9/2022 tarihli yazı ile yazılı görüş istenmiş ancak başvuran yazılı görüşünü Kurumumuza sunmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Kanun önünde eşitlik" başlıklı 10'uncu maddesi şöyledir:

"Herkes dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.(...)"

6. Anayasa'nın "Din ve vicdan hürriyeti" başlıklı 24'üncü maddesinin ilgili kısmı şu şekilde düzenlenmiştir:

"Herkes, vicdan, dini inanç ve kanaat hürriyetine sahiptir. 14'üncü madde hükümlerine aykırı olmamak şartıyla ibadet, dini ayin ve törenler serbesttir. Kimse, ibadete, dini ayin ve törenlere katılmaya, dini inanç ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz; dini inanç ve kanaatlerinden dolayı kınanamaz ve suçlanamaz."

7. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 2'nci maddesinin (d) bendine göre; "Doğrudan ayrımcılık: Bir gerçek veya tüzel kişinin, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını bu Kanunda sayılan ayrımcılık temellerine dayanılarak engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muameleyi" ifade eder.

8. Mezkûr Kanun'un "Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı" başlıklı 3'üncü maddesi şöyledir:

"Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir. Bu kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hal, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır. (...) Ayrımcılık yasağı bakımından sorumluluk altında olan gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri, yetki alanları içerisinde bulunan konular bakımından ayrımcılığın tespiti, ortadan kaldırılması ve eşitliğin sağlanması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür."

9. Mezkûr Kanun'un "Ayrımcılık türleri" başlıklı 4'üncü maddesinin birinci fıkrasında sayılan ayrımcılık türleri şöyledir:

"a) Ayrı tutma b) Ayrımcılık talimatı verme ve bu talimatları uygulama c) Çoklu ayrımcılık ç) Doğrudan ayrımcılık d) Dolaylı ayrımcılık e) İşyerinde yıldırma f) Makul düzenleme yapmama g) Taciz ğ) Varsayılan temele dayalı ayrımcılık."

10. Mezkûr Kanun'un "Ayrımcılık yasağının kapsamı" başlıklı 5'inci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları şöyledir:

"Eğitim ve öğretim, yargı, kolluk, sağlık, ulaşım, iletişim, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sosyal yardım, spor, konaklama, kültür, turizm ve benzeri hizmetleri sunan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri, yürüttükleri faaliyetler bakımından bu hizmetlerden yararlanmakta olan veya yararlanmak üzere başvurmuş olan ya da bu hizmetler hakkında bilgi almak isteyen kişi aleyhine ayrımcılık yapamaz. Bu hüküm kamuya açık hizmetlerin sunulduğu alanlar ve binalara erişimi de kapsar. Birinci fıkrada belirtilen hizmetlerin planlanması, sunulması ve denetlenmesinden sorumlu olan kişi ve kurumlar, farklı engelli grupların ihtiyaçlarını dikkate almakla ve makul düzenlemelerin yapılmasını sağlamakla yükümlüdür."

11. Mezkûr Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde, Kurumun, "ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek" le görevli olduğu düzenlenmiştir.

12. Mezkûr Kanun'un "İspat yükü" başlıklı 21'inci maddesi şöyledir:

"Münhasıran ayrımcılık yasağının ihlali iddiasıyla Kuruma yapılan başvurularda,

başvuranın iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emarelerin ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması hâlinde, karşı tarafın ayrımcılık yasağını ve eşit muamele ilkesini ihlal etmediğini ispat etmesi gerekir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

13. 6701 sayılı Kanun’un “Başvurular” başlıklı 17’nci maddesinin birinci fıkrası, “Ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.” hükmünü haizdir. Başvuranın dilekçesinden 6701 sayılı Kanun’un 3’üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen ayrımcılık temellerinden din ve inanç temelleri ile bağlantılı olarak ayrımcı muameleyle maruz kaldığı iddiasında bulunduğu anlaşılmaktadır. Yapılan inceleme neticesinde başvurunun esaslanıncelenebilecek bir başvuru olduğu değerlendirilmesine varılmıştır.

14. Din ve vicdan özgürlüğü, demokratik toplumun temel taşlarından biri olması sebebiyle uluslararası insan hakları hukukunda korunan en önemli haklardan birini teşkil etmektedir. Nitekim bu hak, İnsan Hakları Evrensel Beyanamesi, Birleşmiş Milletler Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi (MSHS), Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) ve Anayasa tarafından tanınan, korunan ve güvence altına alınan temel hak ve özgürlükler arasında yer almaktadır.

15. AİHS’in 9’uncu maddesi şu şekildedir:

“1. Herkes düşünce, vicdan ve din özgürlüğüne sahiptir; bu hak, din veya inanç değiştirme özgürlüğü ile tek başına veya topluca, kamuya açık veya kapalı ibadet, öğretim, uygulama ve ayin yapmak suretiyle dinini veya inancını açıklama özgürlüğünü de içerir.

2. Din veya inancını açıklama özgürlüğü, sadece yasayla öngörülen ve demokratik bir toplumda kamu güvenliğinin, kamu düzeninin, genel sağlık veya ahlakın ya da başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması için gerekli sınırlamalara tabi tutulabilir.”

16. Anayasa’nın 24’üncü ve AİHS’in 9’uncu maddesi ile anlam ve kapsamı belirlenen din ve vicdan özgürlüğü, herkesin “din veya inancını açığa vurma özgürlüğünü”, “din ve inancını değiştirme özgürlüğünü”, “kişilerin diledikleri inanç ve kanaata sahip olmalarını” ve “herhangi bir inanç ve kanaate sahip olmamalarını” güvence altına almaktadır (AYM, Tuğba Arslan, 2014/256, B. No: 25/6/2014, para. 55.).

17. Din veya İnanca Dayanan Her Türü Hoşgörüsüzlüğün ve Ayrımcılığın Tasfiye Edilmesine Dair Bildiri’nin ayrımcılık yasağını düzenleyen 2’nci maddesine göre; “Hiç kimse din veya başka bir inancı sebebiyle bir Devlet, bir kurum, bir kişi veya kişi grubu tarafından ayrımcılığa maruz bırakılamaz. Bu Bildiri’nin amacı bakımından “din veya inanca dayanan hoşgörüsüzlük ve ayrımcılık” deyimini, eşitlik üzerine kurulu bulunan insan haklarının ve temel özgürlüklerin tanınmasını, kullanılmasını veya bunlardan yararlanılmasını hükümsüz kılma veya zedeleme amacı taşıyan veya bu sonucu doğuran, din veya inanca dayalı bir farklılaştırma, dışlama, kısıtlama veya ayrıcalık tanıma anlamına gelir.”

18. Ayrımcı muamele oluşturabilecek hüküm, ölçüt veya uygulamanın meşru bir amaçla nesnel olarak haklı gerekçelere dayandırılabilir olması ve bu amacın gerçekleştirilmesi için kullanılan araçların orantılı ve gerekli olması durumunda ayrımcı bir muamele oluşmayacaktır (AİHM, Abdulaziz, Cabales

ve *Balkandali/Birleşik Krallık*, B. No. 9214/80..., 28/5/1985, para. 72.).

19. Somut olayda başvuran, *Veziroköprü M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunun İdare ve Gözlem Kurulu* tarafından yapılan iyi hal dönem değerlendirmesi sonucunda alt eşik sınır puanını aşmaması nedeniyle hakkında iyi halli olmadığına karar verildiğini ve bu kararda Manevi Rehberlik Birimi tarafından düzenlenen ve din ile inanç alanlarını kapsayan faaliyetlere katılmamasının da etkili olduğunu, bu durumun din ve inanç temelinde ayrımcılık teşkil ettiğini iddia etmektedir. Kurul tarafından, 5/8/2022 tarihinde başvuranın, *“ilgili servislerce hazırlanan gelişim değerlendirme raporlarına göre belirlenen dönem puanının 31,25 olduğu, yükümlülüklerini kısmen yerine getirdiği, toplu yaşamın gerektirdiği sorumluluklara kısmen uygun davrandığı, infaz sürecine kısmen uyum gösterdiği, toplum yaşamına ve hukuk kurallarına kısmen uyum sağladığı, ceza infaz kurumunun düzen ve güvenliği amacıyla konulmuş kurallara kısmen uyduğu, yasal mevzuat tarafından tanınan haklarını kısmen iyi niyetle kullandığı, sosyal kültürel faaliyetler ile sportif etkinliklere katılmadığı, sosyal kültürel faaliyetler ile sportif etkinliklerde aktif görev almadığı, iş yurtları, atölye ve kurum iç hizmetlerinde çalışmadığı, çalışma talebi ve isteğinin az olduğu, mesleki alanda kuruma katkı sağlamadığı, (...), değerlendirme dönemi içerisinde 8 adet kitap okuduğu, kurumumuz tarafından düzenlenen kurslara katılmadığı, manevi rehberlik birimi tarafından düzenlenen faaliyetlere katılmadığı, gelişim motivasyonunun düşük olduğu, suçu algılama konusunda sorun yaşadığı (...)* ve *Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğü tarafından iyi halin belirlenmesine esas alt eşik puanının 45 olarak belirlenmesi neticesinde*” iyi halli olmadığına karar verilmiştir.

20. 5275 sayılı Kanun’un *“Hükümlülerin değerlendirilmesi ve iyi hâlin belirlenmesi”* başlıklı 89’uncu maddesine göre; *“(1) Hükümlüler, ceza infaz kurumlarında buldukları tüm aşamalarda, ceza infaz kurumlarının düzen ve güvenliği amacıyla konulmuş kurallara uyup uymadığı, haklarını iyi niyetle kullanıp kullanmadığı, yükümlülüklerini eksiksiz yerine getirip getirmediği, uygulanan iyileştirme programlarına göre toplumla bütünleşmeye hazır olup olmadığı, tekrar suç işleme ve mağdura veya başkalarına zarar verme riskinin düşük olup olmadığı hususlarında idare ve gözlem kurulu tarafından iyi hâlin belirlenmesine esas olmak üzere en geç altı ayda bir değerlendirmeye tabi tutulur. (2) Birinci fıkra uyarınca yapılacak değerlendirmede, infazın tüm aşamalarında hükümlülerin katıldığı iyileştirme ve eğitim-öğretim programları ile spor ve sosyal faaliyetler, kültür ve sanat programları, aldığı sertifikalar, kitap okuma alışkanlığı, diğer hükümlü ve tutuklular ile ceza infaz kurumu görevlileri ve dışarıyla olan ilişkileri, işlediği suçtan dolayı duyduğu pişmanlığı, ceza infaz kurumu kuralları ile kurum bünyesindeki çalışma kurallarına uyumu ve aldığı disiplin cezaları dikkate alınır. (...)*”.

21. 29/12/2020 tarihli ve 31349 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Gözlem ve Sınıflandırma Merkezleri ile Hükümlülerin Değerlendirilmesine Dair Yönetmelik’in *“Gelişim değerlendirme sistemi”* başlıklı 31’inci maddesine göre; *“(1) Hükümün infazına başlanması ile birlikte, ceza infaz kurumlarında bulunduğu süre içerisindeki tutum ve davranışları, kurum düzeni ve güvenliğine katkısı, yükümlülüklerini yerine getirmesi ile yürütülen iyileştirme ve topluma kazandırma programlarına katılımı sonucunda hükümlünün gösterdiği gelişim ölçülerek*

puanlanır. Bu amaçla hükümlülerin; a) Katıldıkları eğitim-öğretim faaliyetleri, psiko-sosyal yardım programları, destekleyici programlar ile infaz sürecindeki tutum ve davranışları “artı puan”, b) Aldığı disiplin cezaları “eksi puan”, şeklinde puanlanarak iyi hâl değerlendirmesine esas “gelişim puanı” belirlenir. (2) Puanlama; yönetim servisi, eğitim ve öğretim servisi, psiko-sosyal yardım servisi ile güvenlik ve gözetim servisi tarafından yapılır. (3) Hangi tutum ve davranışlara ne kadar puan verileceği, ölçme ve değerlendirme kriterleri, değerlendirmeye esas eşik puanlar, değerlendirme raporlarının şekli, kullanılacak program ve formlar ile puanlama sonucuna göre yapılacak değerlendirmenin başlayacağı tarih Genel Müdürlükçe belirlenir.”

22. Muhatap tarafından dosyaya sunulan belgelerde, iyi hal değerlendirme dönemi içinde Manevi Rehberlik Birimi tarafından dört adet etkinlik düzenlendiği, İdare ve Gözlem Kurulu tarafından, başvuran dâhil bir kısım hükümlünün bu etkinliklere katılmalarının uygun bulunduğu görülmüştür. Manevi Rehberlik Birimi tarafından düzenlenen bu etkinliklere katılım isteğe bağlı olmakla birlikte, eğitim ve öğretim faaliyetleri kapsamı içinde bulunmakta, Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğünce belirlenen değerlendirme kriterlerinden biri olarak, Eğitim ve Öğretim Servisi tarafından iyi hal dönem değerlendirmesine esas olarak hazırlanan gelişim değerlendirme raporunda yapılan puanlamaya dâhil edilmektedir. Bu etkinliklere katılmak değerlendirmeye artı puan olarak etki etmekte ancak katılmamak eksi puan olarak yansımamaktadır. Öte yandan Manevi Rehberlik Birimi tarafından manevi rehberlik faaliyeti adı altında düzenlenmekte olan dini eğitim ve etkinliklerin, katılım isteğe bağlı tutulduğu halde iyi hal dönem değerlendirmesi kapsamı içinde puanlandırıldığı göz önüne alındığında, hak kayıplarının önüne geçmek adına, bu eğitim ve etkinliklere alternatif olacak ve aynı puanlama sisteminde değerlendirilecek farklı eğitim ve etkinliklerin düzenlenmesinin faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

23. Başvuranın, Manevi Rehberlik Birimi dâhil ilgili birimlerce düzenlenen ve gelişim değerlendirmesine esas olan sekiz etkinliğin hiçbirine katılmadığı tespit edilmiştir. Bununla birlikte, başvuran hakkında mezkûr Kanun'un 89'uncu maddesine göre yapılan iyi hal değerlendirmesi sonucunda aynı zamanda, "yükümlülüklerini kısmen yerine getirdiği, toplu yaşamın gerektirdiği sorumluluklara kısmen uygun davrandığı, infaz sürecine kısmen uyum gösterdiği, toplum yaşamına ve hukuk kurallarına kısmen uyum sağladığı, ceza infaz kurumunun düzen ve güvenliği amacıyla konulmuş kurallara kısmen uyduğu, yasal mevzuat tarafından tanınan haklarını kısmen iyi niyetle kullandığı, sosyal kültürel faaliyetler ile sportif etkinliklere katılmadığı, sosyal kültürel faaliyetler ile sportif etkinliklerde aktif görev almadığı, iş yurtları, atölye ve kurum iç hizmetlerinde çalışmadığı, çalışma talebi ve isteğinin az olduğu, mesleki alanda Kuruma katkı sağlamadığı, Kurum tarafından düzenlenen kurslara katılmadığı, gelişim motivasyonunun düşük olduğu ve suçu algılama konusunda sorun yaşadığı" da tespit edilmiş ve bu tespitler ilgili servisler tarafından hazırlanan gelişim değerlendirme raporları kapsamında yapılan puanlamaya yansıtılmıştır.

24. Muhatap tarafından dosyaya sunulan ve başvuran hakkında hazırlanan gelişim değerlendirme raporları incelendiğinde, Güvenlik ve Gözetim Servisi tarafından yapılan değerlendirme sonucunda 44, Yönetim Servisi tarafından yapılan değerlendirme sonucunda 24, Psiko-Sosyal Servis tarafından yapılan değerlendirme sonucunda 32 ve Eğitim ve Öğretim Servisi tarafından yapılan değerlendirme sonucunda 25 puan aldığı, böylelikle belirlenen ortalama dönem puanının 31,25 olduğu ve hiçbir alanda iyi hal alt

eşik puanı olan 45 puanı aşamadığı görülmüştür.

25. Manevi Rehberlik Birimi tarafından düzenlenen faaliyetler, Eğitim ve Öğretim Servisi tarafından başvuran hakkında 100 puan üzerinden yapılan gelişim değerlendirmesinde sadece 10 puanlık bir etkiye sahiptir. Muhatap Kurumun dört servisi tarafından ayrı ayrı yapılan değerlendirmeler sonucunda hiçbir alanda iyi hal alt eşik puanını aşamamış olan başvuranın ilgili faaliyetlere katılmamayı tercih etmiş olmasının, hakkında yapılmış olan iyi hal değerlendirmesinin olumsuz sonuçlanmasında kayda değer bir etkisi bulunmamaktadır. Kaldı ki başvuran, mezkûr Yönetmelik'in "Kararlara karşı başvuru" başlıklı 39'uncu maddesinde düzenlenen "(1) İlgililer, ceza infaz kurumu idaresi ile idare ve gözlem kurulunun bu Yönetmelikte belirtilen kararlarına karşı, 16/5/2001 tarihli ve 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanununun 5 ve 6 ncı maddelerinde yazılı usul ve esaslar çerçevesinde şikâyet ve itirazda bulunabilir." hükmü çerçevesinde, İdare ve Gözlem Kurulu'nun hakkında vermiş olduğu iyi halli olmama kararına karşı tebliğden itibaren 15 günlük süre içinde İnfaz Hâkimliğine şikâyet ve itirazda bulunma hakkını da kullanmamıştır.

26. 6701 sayılı Kanun'un 21'inci maddesine göre; ayrımcılık yasağının ihlali iddiasıyla Kuruma yapılan başvurularda, başvuranın iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emareleri ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması gerekmektedir. Bu emare ve karine oluşturan olguların başvuran tarafından ortaya konması halinde ispat yükü yer değiştirecek ve muhatabın ayrımcılık yasağını ihlal etmediğini ispatlaması gerekecektir. Başvuranın iddiaları ve muhatabın cevapları yukarıda belirtilen mevzuat hükümleriyle bir arada değerlendirildiğinde; başvuran, hakkında iyi halli olmama kararı verilirken din ve inanç temelinde ayrımcılığa maruz bırakıldığına dair iddialarını destekleyebilecek kuvvetli emareleri ve karine oluşturan olguların varlığını yeterince ortaya koyamadığından din ve inanç temelinde eşit muamele ilkesi ile ayrımcılık yasağının ihlal edilmediği kanaati hâsıl olmuştur.

V. KARAR

A. Başvuruda AYRIMCILIK YASAĞI İHLALİ YAPILMADIĞINA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine

başvurulabileceğine,

30/3/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Prof. Dr. Muharrem KILIÇ
Başkan

Av. Alişan TIRYAKI
II. Başkan
(İzinli)

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

ÜnalSADE
Kurul Üyesi
(İzinli)

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Kurul Üyesi